

RECENSIE

KNAPZAK PRAKTIJKGIDSEN - UITDAGEND ONDERWIJS

Schrijver:	Eleonoor van Gerven
ISBN:	9789462547858
Uitgever:	Sabine Kokee, leuker.nu
Jaar:	2014
Pagina's:	107
Prijs per boek:	€ 22,50

Dit is het tweede deel in de Knapzak-reeks.

OVER DE AUTEUR:

Eleonoor van Gerven is pedagoog en docent. In haar praktijk leidt zij leraren op om vanuit een inclusieve gedachte passend onderwijs aan begaafde leerlingen te verzorgen. Ze is hoofd van de Post-HBO Registeropleidingen 'Specialist Begaafdheid', 'Specialist Verrijkingsonderwijs' en 'Specialist Begaafd & Speciaal'.

INHOUD

Dit staat op de achterflap:

'Knapzakjes zijn kleine handzame praktijkgidsen over onderwijs aan begaafde leerlingen. Ze gaan uit van de praktijk van alledag. Ze gaan ervan uit dat leraren 'gewone' mensen zijn, met maar één paar handen, veel goede wil en het lef om het verschil te willen maken voor hun leerlingen. Ze laten je complexe zaken door andere ogen te bekijken. Ze helpen je om met behulp van simpele gereedschappen onderwijs aan begaafde leerlingen op een hoger plan te tillen.'

In dit boek wordt ingegaan op het organiseren van uitdagend onderwijs. Bij het invullen van het groepsplan wordt onderscheid gemaakt tussen uitstroom F, S en S+, waarbij de laatste groep wordt verdeeld in hoogbegaafde, begaafde en goede leerlingen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen leren en presteren, waarbij presteren na leren plaatsvindt. Denkstappen worden gezet om te komen tot succesvol uitdagend onderwijs.

Beschreven wordt welke vragen je jezelf als leerkracht kunt stellen om inzicht te verkrijgen in het organiseren van (uitdagend) onderwijs binnen de groep. Ook hoe een verantwoord pedagogisch didactisch 'dieet' bijdraagt aan een evenwichtige ontwikkeling van de leerling, beschreven in het hoofdstuk 'Een broodje leren', gevisualiseerd door een broodje met beleg. Quote: 'Omdat de voedingsstoffen per leerling verschillen, zal ook het beleg per leerling verschillen.'

Het 'beleg' vraagt nadenken over vijf ingrediënten, de 'Big Five': leerdoel, leermiddel, leerproces, leeromgeving en het leerproduct. Per onderdeel wordt ingegaan op 'wat ga ik als leerkracht doen en organiseren?'

Voorbeelden van vragen die jij jezelf kunt stellen, voordat jij de leerlingen aan het werk zet, zijn onder meer:

- Wat wil ik dat de leerling leert?
- Hoe stel ik vast wat de leerling al weet en kan?
- Welke materialen en leermiddelen zet ik in?
- Welk taakaanbod is geschikt?

Die stappen die je zet bij het maken van een groepsplan zet je ook bij het organiseren van uitdagend onderwijs en de beschreven stappen in dit boek kun je ook inzetten voor alle leerlingen binnen de groep. De theorie wordt afgewisseld met praktijkvoorbeelden. Er is aandacht voor time- en klassenmanagement. Een van de vragen hierbij: Op welke momenten ruim ik als leerkracht tijd in voor begeleiden en het beantwoorden van vragen van leerlingen?

In het hoofdstuk 'Tools' wordt ingegaan op PDSO-vragen. PDSO staat hier voor: Probleem; Doel; Situatietanalyse; Oplossen. Bij materialen en middelen wordt de vraag gesteld: 'Hoe kan ik deze als leerkracht gebruiken om het doel te gebruiken?' Verwijzingen naar het gebruik van coöperatief leren en het stellen van oplossingsgerichte vragen sluiten aan bij onderwijsbehoeften van leerlingen en geven handvatten voor leerkrachten om alle leerlingen te ondersteunen.

WAARDERING

In de introductie werd ik direct gegrepen door de metafoor: Met een knapzak op pad. Dit sprak tot de verbeelding. Ik zag het voor me: de leerkracht als een ontdekkingsreiziger, met een gezonde nieuwsgierigheid naar welke leerlingen, welke aanpak nodig hebben.

De vraag 'wil je dat de leerling wat te doen heeft of wil je dat hij wat leert?' (blz. 33), maakt dat je gaat nadenken. Door de wijze van beschrijven ga je als leerkracht na wat nodig is om de leerling zo te begeleiden dat er een grotere kans is dat de taak gemaakt wordt zoals jij verwacht. Dit alles met het doel voor ogen: onderwijs dat past.

Het boek is helder beschreven, leest gemakkelijk en geeft inzicht in organiseren van uitdagend onderwijs. Tijdens het lezen dacht ik steeds: 'deze vraag kan ik mezelf als begeleider/leerkracht voor alle leerlingen stellen om al het onderwijs goed te organiseren.' Als het uitgangspunt is dat de leerling iets wil leren, kunnen wij als begeleiders/leerkrachten hieraan meewerken door de denkstappen te gebruiken om het onderwijs (anders) te organiseren.

In het najaar 2014 wordt de derde publicatie in de knapzakreeks verwacht: over de Cirkel van Zorg. Het eerste deel; 'Knapzak praktijkgidsen, Begaafde onderpresteerders' verscheen in 2013.

Engelien Houben-Feddema